

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації **Цінь Юйхан** на тему:

**«Фортепіанна музика Ду Мінсіна
в контексті еволюції його творчості»**

на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – «Музичне
мистецтво» з галузі знань 02– «Культура і мистецтво»

Публічну презентацію наукових результатів дисертації
проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету мистецтв імені

І. П. Котляревського

«24» червня 2025 року, протокол № 15

Обґрунтування теми. Дисертацію присвячено вивченню фортепіанного доробку видатного китайського композитора, диригента і педагога Ду Мінсіна – одного з корифеїв китайського музичного мистецтва ХХ – початку ХХІ століть. Композитор найбільш відомий як симфоніст: автор масштабних творів для оркестру, симфоній, балетів, симфонічних поем та сюїт, скрипкових та фортепіанних концертів з оркестром, музики до кінофільмів. Його фортепіанна творчість залишилась «в тіні» симфонічних композицій. Між тим, Ду Мінсін починав свій шлях музиканта саме як піаніст: фортепіано супроводжує майстра усе його життя, є його улюбленим інструментом і суттєво впливає на весь творчий процес композитора.

Актуальність теми дисертації полягає в обґрунтуванні унікальної ролі фортепіанної музики Ду Мінсіна як «наріжного каменю» китайської академічної традиції, живого свідчення складної культурно-історичної епохи, зразка високої художньої цінності та, нарешті, безцінного педагогічного матеріала. Однією з особливостей фортепіанної творчості Ду Мінсіна є його нерозривна єдність з образами та ідеями симфонічних і балетних композицій, взаємозбагачення різних жанрів. Вивчення фортепіанної музики Ду Мінсіна відкриває «секрети» оркестрового стилю композитора. Знання оркестрових партитур дозволяє відчувати оркестровість фортепіанного письма. Розуміння цього глибокого взаємозв'язку дає виконавцям (як піаністу, так і диригенту) змогу усвідомити сутність музичної мови та художнього мислення митця. Без фортепіано творчий метод Ду Мінсіна був би принципово іншим. Завдячуючи цьому інструменту, він здійснив найзначніший внесок у китайську музику ХХ століття, створивши корпус творів, які залишаються актуальними й сьогодні. Фортепіано стало «голосом» Автора і водночас – візитівкою сучасної китайської піаністичної школи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики згідно з планом науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Її зміст відповідає комплексній темі «Когнітивне музикознавство: парадигматика музичної творчості в актуальних запитах історії» (протокол Вченої ради №5 від 29.12.2022 рр.). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (протокол Вченої ради № 4 від 26 листопада 2020 року).

Мета дослідження – обґрунтування універсальної ролі фортепіано як інструмента авторського самовираження в контексті еволюції творчості Ду Мінсина.

Об'єкт дослідження – музичне мистецтво ХХ – початку ХХІ століть.

Предмет дослідження – фортепіанна музика Ду Мінсина в контексті еволюції його творчості.

Матеріал дослідження – сольні фортепіанні твори Ду Мінсина: Етюд (1955), Варіації (1956), «Танець Лотоса» (1958), сюїти за мотивами балетної музики «Русалка» (1959), «Червоний жіночий загін» (1964), дитячий цикл «Нове століття» (2000), Токата (2000), чотири Концерти для фортепіано з оркестром: № 1 «Весняне цвітіння» (1986), № 2 (1991), № 3 «Присвячується острову Гулан'юй» (2002), № 4 «Пробудження» (2020).

Методи дослідження. В роботі залучено такі методи: *історико-культурний* – потрібен для висвітлення історичних фактів, що відбувалися в різні періоди життя музиканта, з'ясування культурного середовища, в якому він перебував в різні часи; *біографічний* – дозволяє зібрати та встановити дані про життя і творчість митця, встановлення зв'язку між музичним доробком і подіями у долі композитора; *психологічний* – дозволяє виявити особистісні риси музиканта у часовій еволюції; *комунікативний* – для встановлення зв'язків авторських творів та реакції на них китайського суспільства; *жанрово-стильовий* – для розуміння типового та індивідуального у творчому доробку Ду Мінсина; *феноменологічний* – для розуміння музичної творчості композитора та принципів його мислення; *інтерпретологічний* – обґрунтовує комплекс піаністичних завдань адекватної реалізації нотного тексту, що постають перед виконавцями творів видатного митця в умовах сучасної концертної практики.

Теоретичною базою роботи стали наукові праці музикознавців присвячені питанням: *життя і творчості Ду Мінсина* (Ван Юйхе, 1984; У Цзущян, 1998; Чжан Юньтін, 2007; Лян Маочунь, 2008; Чжоу Ванхуа, 2008; Чжун Цююе, 2015; Су Лан, 1998; Ань Люксін, 2012; Чень Хун, 2015; Ши Циньюе, 2016; Го Сін, Ланг Яхуей, 2017; Ту Цзиньмей, 2008; Сю Фу, 2014); *розвитку китайського музичного мистецтва ХХ – ХХІ століть* (Ван Юйхе,

1992; Цао Мейюнь, 2001; Тун Даоцзинь, 2001; Лян Маочунь, 2005; Сян Яньшан, 1994, Цзюй Цихон, 1997; Чжоу Чжан, 2003; Лу Цзе, 2017; Пен Жуй, 2024); *феноменології композиторської творчості* (Шаповалова, 2008; Кияновська, 2010; Савицька, 2010; Копелюк, 2018; Бондарчук, 2019; Коновалова, 2019; Малий, 2018; Менжулін, 2011; Туровська, 2012; Чжу Фендайцзяо, 2019); *жанру і стилю в музиці* (Шип, 1998; Коханик, 2017; Москаленко, 1988; Овсяннікова-Трель, 2021; Ракочі, 2021; Борисенко, 2005; Чернявська, 2015; Ван Те, 2008; Вей Дзюнь, 2006; Сун Мейсюань, 2024); *виконавської реалізації та інтерпретації* (Безбородько (2010; Веркіна, 2008; Копелюк, 2019; Катрич, 2000; Москаленко, 2013; Рябуха, 2014; Сухленко, 2017; Ніколаєвська, 2020; Чернявська, Тимофєєва, 2022; Шукайло, 2017; Приходько, 1997; Ян Венъян, 2017).

Наукова новизна одержаних результатів. У дослідженні *вперше*:

- реконструйовано життєтворчість Ду Мінсіна на основі систематизації біографічних даних та встановлення впливу на композитора його оточення та різних соціокультурних обставин;
- запропоновано періодизацію творчості композитора, охарактеризовано процес професійної самореалізації митця через еволюцію його особистості у часовій перспективі;
- виявлено взаємодію фортепіанного та оркестрового мислення Ду Мінсіна;
- розглянуто жанрово-стильовий та виконавський аспект сольних фортепіанних творів та концертів для фортепіано з оркестром Ду Мінсіна;
- *отримали подальший розвиток*: жанрово-стильова панорама китайської фортепіанної музики (Бай Є, Сун Мейсюань), а також концепція феноменології композиторської творчості (праці Л.Кияновської, О.Копелюка, Н.Савицької).

Практичне значення даної роботи може бути використано в лекційних курсах історії світової музичної культури, історії та теорії фортепіанного виконавства, методики і педагогіки. Загальні положення, що стосуються виконавських завдань, можуть бути використані в практичній роботі в класі спеціального фортепіано. Робота повинна привернути увагу теоретиків до цікавого і цінного явищу музичної культури сучасної епохи, та виконавців, які матимуть можливість розширити фортепіанний репертуар, а також ознайомитися з художніми особливостями нових фортепіанних творів.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на кафедрі інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Основні положення роботи були

оприлюднені у виступах на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях:

1. Науково-практична конференція «Музична комунікація у питаннях і відповідях» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 15-18 січня 2021 року);

2. Міжнародна науково-практична конференція «Поетика музичної творчості» науково-творчого проєкту «Практична музикологія» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 14–17 січня 2022 року);

3. III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасне слово про мистецтво: наука та критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 13–14 лютого 2023 року);

4. IV Міжнародна наукова конференція Наукового проєкту «Сучасне слово про мистецтво: наука і критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 13–14 лютого 2024 року);

5. V Міжнародна наукова конференція «Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 18–19 травня 2024 року);

6. V Міжнародна наукова конференція Наукового проєкту «Сучасне слово про мистецтво: наука і критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 11–12 лютого 2025 року).

7. XXI Міжнародна науково-творча конференція студентів, аспірантів, докторантів «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 22–23 квітня 2025).

Публікації. За темою дисертації опубліковано 3 статті у спеціалізованих фахових виданнях категорії Б, рекомендованих і затверджених МОН України:

1. Цінь Юйхан (2024). Сольні фортепіанні твори Ду Мінсина: жанрово-стильовий та виконавський аспекти. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. Вип. XXXVII (37). Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 167-181. DOI 10.34064/khnum2-37.08.

https://aspekty.kh.ua/vypusk37/ASPECTS_37-167-181_TsinYuihan.pdf

2. Цінь Юйхан (2025). Митець та його час: життєтворчість композитора Ду Мінсина. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. Вип. XXXVIII (38). Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 158-186. (у співавторстві з Чернявською М.С.). DOI 10.34064/khnum2-38.07.

https://aspekty.kh.ua/vypusk38/aspekt_38_7_159-186_Chernyavska.pdf

3. Цінь Юйхан (2025). Фортепіанні концерти Ду Мінсина в контексті

еволюції його творчості. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 74. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С.82-99. DOI 10.34064/khnum1-74.04.

https://intermusic.kh.ua/vypusk74/problemu_74_4_Yuhan_82-99.pdf

Характеристика особистості здобувача. *Цінь Юйхан* у 2020 році закінчила Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського і одержала ступінь магістра. Навчалася в аспірантурі Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського протягом 2020–2025 навчальних років (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, професор, проректор з наукової роботи Чернявська Маріанна Станіславівна).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стиль викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувачка дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Як результат попередньої експертизи дисертації *Цінь Юйхан* у межах публічної презентації наукових результатів дисертації, проведену на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського та повноти основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація *Цінь Юйхан* «**Фортепіанна музика Ду Мінсина в контексті еволюції його творчості**», представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Її зміст відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво. Визначені мета та завдання повністю розв’язані, основні положення дисертації обґрунтовують наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії. Результати дисертації пройшли апробацію на 8 науково-практичних конференціях; основні положення відображено у 3 наукових статтях (двох – одноосібних, одна – у співавторстві з М.Чернявською) у фахових виданнях категорії Б, затверджених МОН України.

2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація **Цінь Юйхан «Фортепіанна музика Ду Мінсіна в контексті еволюції його творчості»** має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфер сучасного музичного мистецтва. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), та може бути представлена у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

3. Рекомендувати дисертацію **Цінь Юйхан «Фортепіанна музика Ду Мінсіна в контексті еволюції його творчості»** до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на публічній презентації наукових результатів дисертації, яку було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Головуюча на публічній презентації наукових результатів дисертації:

Доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри інтерпретології
та аналізу музики Харківського
національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

ШАПОВАЛОВА Л.В.